

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2021. gada 7. aprīlī

Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde (NKMP) Rīgā, Pils ielā 22 (sēde notiek attālināti).

371. sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: **Padomes locekļi:** A.Kronbergs, J.Asaris, J.Dambis, A.Ancāne, A.Kušķis, I.Tapiņa, B.Moļņika, A.Lapiņš, I.Purmale, V.Brūzis;

U.Bratuškins;

M.Levina, K.Rožlapa, N.Piļāns – NKMP;

Projektu pārstāvji:

R.Liepiņš;

D.Zalāne, E.Zalāns;

E.Bernaerts, E.Ivanovs.

Sēdi vada: A.Kronbergs

Sēdi protokolē: A.Rupenheite

Sēdi atklāj: 14.00

1.

Padomes 371. sēdes darba kārtība (pielikums nr. 1)

Padome apstiprina 371.sēdes darba kārtību.

2.

Padomes 372. sēde

Padomes 372. sēdi sasaukt 2021.gada 21.aprīlī plkst. 14:00.

3.

Ēkas pārbūve par biroja ēku Andrejostas ielā 27, Rīgā; Iesniedzējs: NKMP.

M.Levina informē par iesniegumu. Ēka ir kultūrvēsturiski ļoti vērtīga, viena no ostas pārvaldības ēkām. Jautājums Padomei par plānoto lielu neraksturīgu jumta logu perforējumu, kas būtiski pārveido ēku.

R.Liepiņš informē par priekšlikumu. Projekts paredz ēkas rekonstrukciju, veidojot trīs birojus un multifunkcionālu centru kā Andrejsalas tālākās apbūves attīstības centru. Ēka ir augstā saglabātības pakāpē. Ir iecere atjaunot trīs virsgaismas izbūves, veidojot publisku telpu ēkas pirmajā stāvā, kurā plānots izvietot Andrejsalas maketu. Ēkas dienvidu galā ir tukša telpa bēniņos, kur iecere veidot izbūvi, atklājot koka konstrukcijas. Lai to īstenotu, nepieciešams dienasgaismas avots. Priekšlikumā divi varianti – jumta logi vai nelielas izbūves, kas atkārtu jumta formu. Autoru ieskatā variants ar logiem jumta plaknē ir iederīgāks.

J.Dambis: Uzskatu, ka labākais risinājums esošajā situācijā ir iztikt bez logiem jumta plaknē un pēc iespējas saglabāt objektu, autentiskā stāvoklī. Tomēr, ja funkcionālai izmantošanai neieciešams iegūt gaismu izmantojot jumtu, uzskatu, ka jāatrod risinājums kā stiklojumu ievietot jumta plaknē, ļoti pārdomātā augstvērtīgā dizaina risinājumā, kas nesabojā jumta ainavu. Piedāvātais risinājums būtu pieņemams, pārdomājot detalizētāk, kādu stiklu izmantot un kas paslēpj stikla iespaidu, iegūstot viendabīgu jumta vizuālo tēlu. No automašīnu krāsojuma un logu izstrādes pieredzes šādi paņēmieni ir pieejami.

A.Lapiņš: Atbalstu iespēju izbūvēt stiklojumu jumta plaknē. Vizualizācijas apliecina, ka stiklojums sakrīt ar jumta daļījumu, kas ir pozitīvi.

V.Brūzis: Jumta plaknē tumsas laikā būs redzamas iekštelpas, kas nav mūsdienīgi. Uzskatu, ka viena stilizēta jumta loga izbūve būtu vēlamāka kā analogiskos paraugos var novērot, piemēram Fon Stricka villas risinājumā. Neatbalstu jumta plaknes iestiklošanu.

J.Asaris: Autoru norādītais vēlamais variants ir pieņemams augstā izpildījumā un kvalitātē. Apkārtnē nav augstas dzīvojamās ēkas, kuras varētu uztraukt gaismas avots no šīs ēkas.

I.Purmale: Atbalstu logu izbūvi jumta plaknē kā neitrālāko pieeju.

U.Bratuškins: Lai gan autoru vēlamākais jumta logu variants ir pieņemams, tomēr arī jumta izbūves ir delikāts, neuzbāzīgs un laikmetīgs risinājums.

B.Moļņika: Risinājums ar logiem jumta plaknē ir pieņemams un tolerants.

J.Dambis: Atbalstot risinājumu ar logiem jumta plaknē, ieteikums ietvert nosacījumu par īpašu stikla pārklājumu jumta seguma tonī, līdz ar to stiklojums dienā nebūs tik redzams. Stiklojuma iestrādāšana jumta plaknē ir smalks un sarežģīts darbs, kas prasa augstvērtīgu dizaina risinājumu un tehniski kvalitatīvu izpildījumu. Šajā gadījumā tas būtu piemērotākais un vismazāk vēsturiskā jumta pārveidojošs risinājums.

A.Kušķis: Ēka ir liela ar grūti izmantojamu telpu, augšējās daļas veidojums pats par sevi ir samākslots. Pieņemamāks ir variants ar logiem jumta plaknē.

R.Liepiņš apliecina, ka autori ir gatavi meklēt risinājumus augstvērtīgam dizainam logu izveidē, vienlaikus norādot, ka gaismas plūsma diennakts tumšākajā laikā ir pozitīva iezīme, kas liecina, ka ēka ir apdzīvota un pieejama.

Padome balso par lēmumu: Atbalstīt iesniegto gaismas avota variantu ēkā Andrejostas ielā 27 ar logu izvietojumu jumta plaknē, ar nosacījumu piemeklēt atbilstošu stiklu, lai pēc iespējas padarītu vienādāku jumta iesegumu, stikla toni un atspīdumu dienas laikā, kā arī izveidot īpašu dizaina risinājumu stikla iestrādei jumta plaknē.

	Par	Pret	Atturas
J.Asaris	1		
J.Dambis	1		
A.Ancāne	1		
V.Brūzis		1	
A.Kušķis	1		
A.Lapiņš	1		
B.Moļņika	1		
I.Purmale	1		
I.Tapiņa	1		
A.Kronbergs	1		
	9	1	0

Balsojuma rezultāts:

Par: 9;
Pret: 1;
Atturas: 0.

Padomes lēmums: Atbalstīt iesniegto gaismas avota variantu ēkā Andrejostas ielā 27 ar logu izvietojumu jumta plaknē, ar nosacījumu piemeklēt atbilstošu stiklu, lai pēc iespējas padarītu vienādāku jumta iesegumu, stikla toni un atspīdumu dienas laikā, kā arī izveidot īpašu dizaina risinājumu stikla iestrādei jumta plaknē.

4. Ēkas pārbūve Andrejostas ielā 27, 29 Rīgā; Iesniedzējs: NKMP.

M.Levina informē par iesniegumu.

E.Zalāns informē par priekšlikumu un apkārtējās apbūves kontekstu.

D.Zalāne informē par priekšlikumu.

A.Kronbergs vērs uzmanību, ka kopējā apbūve rada iespaidu par vairākām atsevišķām ēkām, turklāt dažādā stilistikā un lūdz sniegt pamatojumu, kādēļ šāda izvēle.

D.Zalāne informē, ka iecere bija veidot apbūvi tuvāku Rīgas mērogam, sadalot to posmos un neveidojot pārāk garu fasādi. Risinot fasādes ar koloristikas paņēmieniem iespējams atrisināt ēkas mēroga jautājumus.

V.Brūzis: Priekšlikums atbalstāms kā jaunbūve.

A.Kušķis: Atbalstu priekšlikumu kā jaunu būvniecību Andrejsalas attīstībā. Iespējams, varētu būt īsāka jaunā kvartāla fasāde, kas labāk saskanētu ar Krasta stacijas ēku.

Jāpārdomā akcentu principi, jo stūra akcenti ir ļoti masīvi un uzkrītoši, īpaši augšējā stāvā, kas kontrastē ar apkārtējo apbūvi.

J.Dambis: Priekšlikuma izstrādē daudz kas ir atkarīgs no plānojuma dokumentiem. Runājot par Rīgas apbūves mērogu, raksturu un noskaņu un vērtējot Rīgas vēsturiskā centra apbūves audumu, redzams, ka pašā centrā ir blīvāk apbūvēta vide un perifērijā mazāk blīva un zaļāka. Šī ir perifērijas teritorija kontekstā ar pašu Rīgas vēsturiskā centra teritorijas sirdi. Uztverams, ka vieta ir maksimāli apbūvēta gan augstumā, gan blīvumā. Nākotnes domāšana telpiskās vides kvalitātē ir ne tik blīva apbūve, bet gan vairāk zaļumu un plašāki pagalmi. Tādēļ rodas jautājums, vai programma ir pilnībā pārdomāta, cik zemes gabalā var ietilpināt. Ilgtermiņā vides kvalitāte nozīmēs vairāk, nekā matemātiskais apbūves aprēķins.

Arhitektūrā šajā vietā nav nepieciešams kopēt principus, kas ir Rīgas vēsturiskajā centrā. Stūra akcentus arī nepieciešams risināt elegantāk. Arhitektūras izteiksmes valoda arī vēl ir jāizstrādā detalizētāk. Kopumā apbūve atbalstāma šajā vietā. Uzņēmēja interesēs būtu pārdomāt, vai plānotais risinājums ir kā nākotnes produkts.

B.Moļņika: Apbūve veidota pārāk blīva un nepieciešama telpa, kas netiek aizpildīta ar ēkām, bet gan cilvēkiem dzīvei.

A.Ancāne: Nākotnes vīzija raisa bažas ar lielo apbūves intensitāti. Garajā apbūves teritorijā veidojas masīva siena, tomēr vajadzētu plašāk aplūkot vides kontekstu. Blakus esošā Krasta stacija pazūd līdzās šai ēkai. Tuvāk ūdensmalai ir vēl vairāki stilistiski līdzīgi objekti, ar kuriem šim objektam trūkst dialogs un harmoniska kopskaņa.

J.Asaris: Matemātiskie aprēķini atbilst noteikumiem, tomēr aicinu pārdomāt vai šo būvi vajadzētu veidot tik monolītu un stūra apjomos akcentētu.

U.Bratuškins: Autori ir rūpīgi izrēķinājuši, ko iespējams iekļaut esošajā zemes gabalā, cenšoties izmantot katru vērtīgās teritorijas kvadrātmetru. Iespējams arī apzaļumot ne tikai pagalmu, bet arī fasādes un jumtus, līdz ar to ir vairāki attīstības risinājumi.

Pārdomas raisa fakts, kā izturamies pret tām iezīmēm, kas raksturo pilsētas vēsturi. Piemēram, dzelzceļa loma pilsētas attīstībā – apgrozījums, finanses un citi faktori, kas padarīja iespējamu īsā laikā radīt pilsētu, kas ir novērtēta kā pasaules mantojuma vieta ar eklektisma un jūgendstila arhitektūru. Šīs dzelzceļa zīmes tiek viegli izdzēstas, kas gan nav autoru kompetence, bet gan plānošanas jautājums. Tāredzīgi un atbildīgi pret nākotni būtu ar kādiem līdzekļiem saglabāt šo stāstu nākamajām paaudzēm.

A.Kušķis: Iesniegtais priekšlikums seko detālplānojuma koncepcijām, kuras tika plaši diskutētas un izstrādātas. Andrejsalas detālplānojumā ir sadaļa par publiskās ārtelpas un ainavas veidošanas nosacījumiem, kuri jāievēro visiem projektiem. Viena no lielākajām vērtībām tika norādīta dzelzceļa vēsture, jo Andrejsala bija viens no pirmajiem nozīmīgākajiem galapunktiem, kad dzelzceļš tika izveidots Rīgā. Lielāka iespēja šo īstenot būs Andrejostas otrā pusē.

Andrejsala ir teritorija, kurā pilsētai nekas nepieder, valstij pieder viens no zemes gabaliem dienvidu daļā. Lai attīstītu teritoriju kā pilsētas struktūras jauno elementu, centra turpinājumu, nepieciešamas investīcijas. Esošā sistēma pakārtota ostai un dzelzceļam, tomēr lai pilsētas kvartālus izveidotu, esošā struktūra ir jāveido pilnīgi par jaunu, pretēji tam, kā šobrīd ir veidotas inženierkomunikācijas. Tas nozīmē lielus ieguldījumus, kas no pilsētas vai no valsts nav sagaidāmas. Tādēļ koncepta pamatā bija ekonomiskā josla gar Eksporta ielu, kuras viens no iedvesmas avotiem bija Forburga ar blīviem kvartāliem, savukārt otru pusē Andrejostas ielas mazāka blīvuma apbūve un lielāki brīvās teritorijas nosacījumi un publiskie laukumi.

E.Zalāns informē, ka Eksporta iela un Andrejostas iela ir ļoti platas un apkārtņē ir daudz plašas brīvas teritorijas, līdz ar to plānota plaša publiskā brīvā teritorija, tajā skaitā arī ārpus apbūves zonas. Labiekārtojums un zaļā zona būs apjomīgā apmērā teritorijā.

J.Dambis: Skatoties no putna lidojuma un salīdzinot ar apkārtējo apbūvi, blīvums centrā ir mainīgs – ir ielas telpa un pagalmu apbūve, ar ēku attālumu savā starpā. Uzskatu, ka iesniegtajā priekšlikumā attālums starp ēkām savā starpā ir ļoti mazs, līdz ar

to arī mazs pagalms, neraksturīgs videi. Redzams, ka apkārtnē būs daudz zaļās zonas, tomēr pati apbūve šādā izpildījumā neradīs tik kvalitatīvu dzīves telpu pilsētā.

Padome balso par lēmumu: atbalstīt iesniegto attīstības priekšlikumu Andrejostas ielā 27, 29 Rīgā, ievērtējot tālākajā attīstībā Padomē paustos viedokļus.

	Par	Pret	Atturas
J.Asaris	1		
J.Dambis	1		
A.Ancāne	1		
V.Brūzis	1		
A.Kušķis	1		
A.Lapiņš	1		
B.Moļņika	1		
I.Purmale	1		
I.Tapiņa	1		
A.Kronbergs	1		

10

Balsojuma rezultāts:

Par: 10;
Pret: 0;
Atturas: 0.

Padomes lēmums: atbalstīt iesniegto attīstības priekšlikumu Andrejostas ielā 27, 29 Rīgā, ievērtējot tālākajā attīstībā Padomē paustos viedokļus.

5.

Ēkas K. Barona ielā 69, Rīgā pārbūve par biroju ēku - pagalma apjoma daļēja jumta pacelšana; Iesniedzējs: E.Beernaerts.

M.Levina informē par priekšlikumu. Ēkas novērtējums iesniegts saskaņošanai pašvaldībā kā kultūrvēsturiski vērtīga. Ēka ir Rīgai maz raksturīgs Art Deco paraugs. NKMP ieskatā iecerētie pārveidojumi nav pieļaujami un risinājums ir noraidīts.

E.Ivanovs, pasūtītāja pārstāvis informē par projekta ieceri. Ēkas atjaunošanas iecere balstīta koprades centra izveidē, ilgtspējas principa ieviešanā, ievērojot universālā dizaina principus, brīvroku pieeju un energoefektivitāti, iecerēts atteikties no stāvvietas pagalmā, paredzot to cilvēkiem savstarpējas komunikācijas veidošanai.

E.Beernaerts informē par priekšlikumu. Sniedz prezentāciju par risinājumu, kurš ir izmainīts pēc NKMP noraidījuma.

A.Ancāne uzdod jautājumu par fasādes krāsojumu un veikto izpēti.

E.Beernaerts informē par izpētes rezultātiem un krāsu toņiem.

A.Kušķis uzdod jautājumu par līmeņu maiņu ēkas daļā un Art Deco stila saglabāšanu.

E.Beernaerts informē, ka ēkas viena zāle bija ar augstākiem griestiem, tomēr domājot par mansarda stāva izmantošanu, šis aspekts rada problēmu. Vienlaikus tehniskā apsekojuma atzinumā norādīts, ka koka konstrukcijas uz bēniņu stāvu ir sliktā tehniskā stāvoklī un ir jāpastiprina, tādēļ plānots panākt divas lietas vienlaicīgi, radot vides pieejamību pēdējā stāvā vienmērīgu, bez pandusiem, un pārseguma pastiprināšanu.

Art Deco stila raksturīgākā iezīme ir drosme un paņēmieni, kas ir neraksturīgi un ekspresīvi. Uzskatu, ka nevajag kopēt tā laika stilu, tomēr jauno šodienas pienesumu radīt arī drosmīgu pagalma pusē kā atsauci uz Art Deco stilu. Ielas pusē tiks atjaunota vēsturiskā fasāde un krāsojums.

U.Bratuškins uzdod jautājumu par augstumu bēniņu telpā, ņemot vērā līmeņu izlīdzinājumu, bet gadījumā, ja pagalma daļas jumta apjoma paaugstinājums netiek veidots.

E.Beernaerts informē, ka risinājums ir iespējams, piemēram, veidojot jumta izbūves divos līmeņos, par kuru pieļaujamību arī ir informējusi NKMP.

J.Dambis: Intelīgents un labi pārdomāts risinājums ar iedziļināšanos Art Deco stila izpratnē. K.Barona iela ir viena no ainaviskākajām ielām Rīgas vēsturiskajā centrā, ko veido ēku dažāda augstums un celtniecības materiāli, bruģējums un šķērsprofils, kas kopā veido pievilcīgu ielu. Jumta ainavas pārmaiņu piedāvājumā pieeja ir pieņemama, tomēr pārveidojumi ir par daudz būtiski, kas radītu precedentu citām ēkām, kā arī ir pretrunā normatīvo aktu prasībām. Aicinu pārdomāt, vai iespējams rast risinājumu ar ne tik lieliem pārveidojumiem pagalma jumta plaknē.

A.Kušķis: Ņemot vērā, ka ēka ir novērtēta kā kultūrvēsturiski vērtīga, nebūtu pieņemami mainīt jumta formu. Grūti iztēloties Art Deco tīrajā jumtā, kuram saglabāti zeltiņi un vairākas plaknes, veidot jumta izbūves, tādēļ iesniegtā pieeja šķiet atbilstošāks risinājums, nekā jumta izbūves. Kopumā pieņemams risinājums, atbilstošs un konsekvents, iespējams tikai samazināt pacelšanas apjomu.

J.Asaris: Iesniegtajā priekšlikumā tiek respektēta ēkas kultūrvēsturiskā vērtība, fasāžu krāsojums pamatots ar izpētes rezultātiem. Ielas telpas risinājums ir pieņemams. Nelieli pārveidojumi ir pieļaujami, tādēļ aicinu nedaudz mazināt augstumu pagalma puses jumta pacelšanā.

B.Moļņika: Projektā redzama pietāte pret esošajām vērtībām. Vienlaikus jumta pacelšana nešķiet piemērota šai ēkai, tādēļ, redzot cik radoša pieeja ir kopējā ēkas atjaunošanas koncepcijā, uzskatu, ka iespējams rast piemērotu risinājumu.

E.Ivanovs: Īstenojot ēkas atjaunošanu, jāņem vērā arī ēkas funkcija, kas ir plānota kā biroji. Līdz ar to dienas gaisma ir viena no nepieciešamībām, kas jāietver projektā. Šis birojs ir plānots kā sarunu vieta, kurā tikties klātienē, kad tas nepieciešams, līdz ar to ir vēlme radīt telpu, kurā ir pietiekoši daudz gaisa un gaismas, lai bēniņu telpa funkcionētu tik pat pilnvērtīgi kā plašās telpas ar lieliem logiem stāvu zemāk.

E.Beernaerts apliecina, ka ir iespēja meklēt risinājumu ar mazāku jumta apjoma pacelšanu.

J.Dambis: nepieciešams atrast risinājumu, atbilstoši normatīvo aktu prasībai saglabāt jumta formu. Iesniegtais risinājums varētu būt kopumā pieņemams kā attīstības virziens, tomēr tas neatbilst normatīvajiem aktiem.

V.Brūzis: Piedāvājums ir utilitārs, jo nav skaidri, kādēļ piedāvāts konkrētais risinājums. Nav vēl izmantots viss arhitekta radošais potenciāls, piemēram, risināt telpu funkcionalitāti veidojot jumta izbūves vai erkeri.

Jautājums izskatīts kā konsultatīvs, balsojums netiek veikts.

Sēdi slēdz plkst. 17:00

Sēdi vadīja:

A.Kronbergs

Sēdē piedalījās:

J.Asaris

J.Dambis

A.Ancāne

A.Lapiņš

I.Purmale

A.Kušķis

I.Tapiņa

B.Moļņika

V.Brūzis

Sēdi protokolēja:

A.Rupenheite